

SLOVENSKI

vestnik

GLASILO SLOVENSKE KOROŠKE

Letnik IV.

Celovec, v sredo 30. III. 1949

Štev. 26 (211)

Uspehi industrije v Severni Koreji

Fenjang. — Po poročilu fenjanskega radia so dosegla mnoga industrijska podjetja Severne Koreje, ki se bore za uspešno izpolnitev dveletnega plana, v prvem četrtletju velike uspehe v proizvodnji s tem, da so presegla januarski in februarjski plan. Livarna v Hvanhaju je izpolnila v februarju plan s 120 odstotki, a tovarna v Čendu je presegla plan tega meseca. Tovarna za izdelavo strojev v Onsanu je izvršila februarjski plan s 120 odstotki. Rudnik v Kosanu je izpolnil januarski plan s 100 odstotki, a februarjski s 113 odstotki. Plan je presegla tudi premogovna lahka, električna in tekstilna industrija Severne Koreje.

1.150.000 brezposelnih v Biconiji

London. — Dopisnik lista »Daily Telegraph and Morning Post« poroča iz Düsseldorfa o naraščanju brezposelnosti v biconiji. Po dopisnikovih besedah znaša število brezposelnih v biconiji okrog 1 milijon 150.000 ljudi.

Naraščanje gospodarske krize v Belgiji

Bruselj. — TASS poroča: V poročilu za poslovno leto 1948 prikazuje administrativni svet belgijske banke Van Roselare vedno večje naraščanje gospodarske krize v tekstilni industriji in v industriji za obutev v Flandriji, ki povzroča v Belgiji trajno povečanje brezposelnosti. V poročilu poudarjajo, da je domača industrija za lanene tkanine in preproge delala samo s 25 odstotno zmogljivostjo, industrija za opremo in industrija za obutev s 40 odstotno, industrija za žimnate izdelke s 30 odstotno, največje belgijsko središče — industrija za obutev, ki je s polno zmogljivostjo izdelala po 6.000 parov čevljev dnevno, je v prvih mesecih lanskega leta izgotovila samo približno 5.000 parov dnevno, v decembru lanskega leta pa je padla dnevna proizvodnja čevljev celo na samo 1.500 parov. Kot vzrok te krize navajajo množični uvoz navedenih izdelkov iz držav šterlinske in dolar-ske cone.

Demonstracija 100.000 delavcev v Tokiu

Tokio. — United Press poroča, da so bile v Tokiu množične demonstracije, ki se jih je udeležilo približno 100.000 delavcev. Demonstranti so protestirali zaradi vladnih razmer, s katerimi naj bi zmanjšali število državnih uslužbencev za 30 odstotkov. Demonstranti so ostro obsodili politiko zapostavljanja nacionalne neodvisnosti japonskega naroda.

Dunajsko sodišče oprostilo Steineta

Dunaj. — Dunajsko sodišče je oprostilo vsake krivde Antona Steineta, ki se je zagovarjal zaradi umora več sto zavezniških vojnih ujetnikov ter mučenja in ubijanja avstrijskih antifasistov med vojno. Kot vodja posebnih oddelkov hitlerjevske mladine se je Steineta zlasti odlikoval s svojimi zverinstvi in zločini nad sovjetskimi vojnimi ujetniki. Sodišče ga je oprostilo kljub jasnim dokazom o krivdi, ki so jih predložile sodišču številne priče.

Zapadna Nemčija ne sme postati imperialistična kolonija

Berlin, 22. marca (Tanjug). Po štirimesečnih diskusijah na tajnih sejah je konec februarja poslal »parlamentarni svet« v Bonnu, ki ga sestavljajo predsedniki vlad 11 pokrajin zapadne Nemčije, poveljnikom treh okupacijskih con v odobritev besedilo načrta za ustavo bodoče ločene zapadno-nemške države. Zapadni komandanti tega besedila niso odobrili. Zahtevali so, naj besedilo ustave »predelajo« in ga izdelajo v skladu z londonskimi priporočili šestih zapadnih sil iz junija lanskega leta.

Hkrati z zasedanjem parlamentarnega sveta, ki traja že skoraj 7 mesecev, imajo zapadni trije guvernerji od časa do časa v Frankfurtu tajne konference, na katerih proučujejo ameriški predlog »okupacijskega statuta za zapadno Nemčijo«. Bonnska »ustava« ni mišljena kot najvišji zakon bodoče zapadnonemške države, temveč kot zbirka odredb, podrejenih okupacijskemu statutu. Ta zapadnonemška »država« bo kot sedaj popolnoma odvisna od okupacijskih sil. Zasedanje tako imenovanega parlamentarnega sveta v Bonnu je samo navadna burka, ki se bo končala, ko se bodo tri okupacijske sile sporazumele o novi razmejitvi tržišč in surovin v zapadni Nemčiji in si razdelile davčne

V ČSR so naloge drugega meseca prve petletke presegli

Praga. — Češkoslovaška industrija je izpolnila naloge drugega meseca prve petletke 104,3 odstotno, medtem ko je bil plan izpolnjen v prvem mesecu 101,8 odstotno. V januarju in februarju je bila češkoslovaška petletka izpolnjena 102,8 odstotkov.

Rezultati češkoslovaške petletke v prvih mesecih kažejo postopen porast proizvodnje. V mesecu februarju so razen steklarske in lesne industrije izpolnile plan vse ostale panoge za več odstotkov. Posebno pomembna je izpolnitev planskih nalog v rudarstvu. Tragična smrt 26 rudarjev v rudniku Doubrava v Šleziji ni zlomila trdne volje ostalih češkoslovaških rudarjev v njihovem boju za večji delovni učinek. Kovinska industrija, ki v januarju ni izpolnila plana, ga je v februarju presegla tako, da je tudi povprečen rezultat za januar in februar nad planom. Zlasti je treba omeniti tekstilno industrijo, ki je v februarju dokazala, da januarski uspeh ni slučajen: v januarju je bil plan presežen za 2,5 odstotkov, v februarju pa celo za 8,6 odstotkov.

Navedene številke predstavljajo rezultate češkoslovaške petletke za vso republiko. Posebni rezultati za Slovaško so naslednji: v februarju je bil plan izpolnjen 105,5 odstotno, v januarju pa 102,6 odstotno. Najboljše uspehe so dosegli rudniki, plavži, keramika, steklo, tekstilije in kemija. Energetika je imela precejšnje težave vsled nizkega stanja slovaških rek, ki so zmanjšale storilnost elektrarn.

Nekateri podrobnejši rezultati češkoslovaške petletke v februarju so naslednji: proizvodnja črnega premoga je znašala 1.444.700 ton, proizvodnja rjavega premo-

dohodka za okupacijske stroške (približno 5 milijard frankov letno). Nadalje skušajo zapadne sile doseči sporazum o kontroli nad zapadnonemškimi financami in zunanjo trgovino, o načinu volitev za nemške upravne in zakonodajne organe, itd.

Nemško ljudstvo zahteva upravno in gospodarsko enotnost Nemčije

Nemški narodni kongres, v katerem so zastopane vse demokratične stranke in množične organizacije vzhodne cone, je pred petimi meseci na javnem zasedanju v Berlinu objavil načrt ustave za vso Nemčijo. V petih mesecih je o odredbah načrta ustave razpravljalo nad 9000 ljudskih zborovanj in konferenc. Ustavni odbor nemškega narodnega kongresa je prejel od ljudstva 500 predlogov za spremembe in dopolnitve načrta ustave, od katerih so nekatere vnesli v besedilo na seji prezidija kongresa letos 5. marca. Na svojem šestem rednem zasedanju, ki se je pričelo pred 23 dnevi v Berlinu, je nemški narodni kongres sklenil, da bo znova pozval parlamentarni svet v Bonnu in gospodarski svet v Frankfurtu za skupno

Bodoča »ustava« zapadne Nemčije prav gotovo ne bo izraz volje nemškega ljudstva, ki ne sodeluje pri izdelovanju besedila ustave. Takšna ustava je samo sredstvo, s katerim bodo skušali uzakoniti sedanje polkolonialno stanje v zapadni Nemčiji.

sejo v Braunschweigu (britanska cona), kjer bi proučil ukrepe, s katerimi bi ohranili enotnost in zavarovali miroljuben razvoj Nemčije, nato pa bi poslali skupne zahteve zaveznikom za sklenitev mirovne pogodbe. Parlamentarni svet je seveda ta predlog odklonil.

Na nadaljnjem zasedanju je nemški narodni kongres soglasno odobril popravljen načrt ustave, ki mu ga je predložil prezidij kongresa v odobritev. Po novi nemški ustavi bi imelo vso oblast ljudstvo, izvajalo pa bi jo po ljudski skupščini, v kateri bi bilo 400 poslancev. Te poslance bi volili na splošnih, neposrednih in tajnih volitvah. Ustava določa ustanovitev sveta pokrajin, v katerem bi imela vsaka pokrajina na vsakih 500.000 prebivalcev po enega predstavnika, enotna vsenemška vlada pa bi imela sedež v Berlinu.

Na zasedanju so sprejeli resolucijo, v kateri zahtevajo uvedbo upravne in gospodarske enotnosti Nemčije, sestavo centralne nemške vlade in sklicanje konference za izdelavo mirovne pogodbe. »Načrtno razkosavanje Nemčije izvajajo v interesu militaristične politike — je rečeno v resoluciji — to pa je kršitev potsdamskega sporazuma, ki jamči Nemčiji mir in enotnost, odpoklic okupacijskih čet in njeno vključitev v skupnost narodov z enakimi pravicami.«

Borba grškega ljudstva je pravična

Atene, 25. marca (Tanjug). Grški narod praznuje danes 128letnico nacionalne revolucije iz leta 1821 proti turškemu jarmu in 3letnico sedanje narodnoosvobodilne revolucije proti angloameriškim zavojevalcem in domačim kvizlingom monarhistom. Pred tremi leti se je v Litohoru sprožila prva puška za osvoboditev Grčije pred angleškimi in ameriški imperialisti in domačimi izdajalci.

Ob tej priložnosti je glavni odbor grške agrarne stranke poslal — kakor poroča radijska postaja Svobodna Grčija — grškemu narodu poslanico, v kateri poudarja, da je sedanja osvobodilna borba grškega naroda nadaljevanje herojskih pridobitev revolucije leta 1821. V poslanici je rečeno, da se je v treh letih osvobodilne vojne povečal prvi oddelek 33 borcev oborožene vstaje v Litohoru na 9 divizij narodnoosvobodilne vojske.

Naš narodni praznik — je poudarjeno v poslanici — zahteva od nas vseh: K orožju! Naša vojna je pravična, osvobodilna. V Grčiji si moremo priboriti svo-

bodo, mir in blaginjo samo z oboroženo borbo.

Iz zapadnega Berlina odvažajo stroje

Berlin. — Beliner Pressedienst poroča, da so odpeljali v prvih 2 letošnjih mesecih iz zapadnih berlinskih sektorjev z letali za približno milijon dolarjev strojev in drugih naprav.

Zapadna Avstrija avtomatično vključena v imperialistične vojaške načrte

Dunaj, 25. marca (Tanjug). »Oesterreichische Zeitung« piše, da Američani v zadnjem času povečujejo v Avstriji svoje vojaške garnizije, zlasti topniške. Neka ameriška vojaška komisija, ki se je nedavno mudila v Salfeldnu, je rekvirirala stanovanja za 1000 mož. Američani so v okolici Salfeldna najeli prostor za urjenje vojaških enot.

List pripominja, da določa atlantski pakt »avtomatično vključitev« Zapadne Avstrije v vojaške načrte ameriških imperialistov.

V nedeljo, dne 10. aprila 1949 bo prekop

FRANCA PASTERKA - LENARTA

PRVEGA KOMANDANTA L KOROŠKEGA BATALJONA

ki je padel v borbi za Mežico dne 6. aprila 1943.

Svečanost se prične ob 11.30 URI NA POKOPALIŠČU V ŽELEZNI KAPLI.

SLOVENCİ, SLOVENKE, ANTIFAŠISTI!

Oddolžimo se padlemu junaku, ki je dal svoje življenje za svobodo in enakopravnost svojega in vseh narodov sveta! Z množično udeležbo bomo dokazali, da smo in bomo ostali zvesti izročilu padlih za svobodo v borbi proti fašizmu.

Zveza bivših partizanov Slovenske Koroške — Glavni odbor

Izlet na Planico nas je ponovno povezal z našimi brati onstran meja

Za letošnje mednarodne skakalne tekme v Planici je Zveza mladine za Slovensko Koroško na povabilo Smučarske sekcije pri Fizikalni zvezi Slovenije organizirala izlet v Planico. Nad 200 starih in mladih se je prijavilo. Vsak je hotel videti svetovno znane tekme, o katerih smo prej čitali samo v časopisih. Prvotni dan odhoda smo morali preložiti, v noči od 26. na 27. marec pa smo se zbrali v Podrožici ter čakali ure, ko nas bo vlak povedel preko meje v Jugoslavijo v našo pravo domovino. Kljub temu da nismo mogli spati, nismo bili trudni, polni pričakovanja smo žrli na kazalce ure, ki so se, kakor se nam je zdelo, veliko prepočasli premikali. Končno je bilo tako daleč, ločkomotiva je zažvižgala in vlak se je pomaknil s postaje. Sledila je vrsta minut, ko smo se vozili skozi karavanški predor, nato pa se je pred našimi očmi razprostrl nov svet — svobodna Slovenija. Postal nam je vse drugače pri srcu, zdelo se nam je, da šele zdaj lahko prosto zadihamo. Vedno hitreje smo se bližali jeseniškemu kolodvoru in kmalu so nam zablestele kolodvorske luči pred očmi.

Vlak se je še pomikal in že smo slišali veselo koračnico, na kolodvoru nas je čakala množica jeseničanov z godbo. S klicem »Živeli bratje Korošci!«, »Živela Titova Jugoslavija!« smo se pozdravili med seboj. Po pregledu potnih listov smo se podali v hotel »Korotan«, kjer so nam pripravili zajtrk. V hotelu so nas pozdravili zastopniki Mestnega komiteta Komunistične partije Slovenije, Mestnega odbora Ljudske fronte in Mestnega komiteta Ljudske mladine Slovenije. Vsi govorniki so poudarili pomen naše in nadaljnje borbe za priključitev Slovenske Koroške k FLR Jugoslaviji. Iz njihovih besed pa smo predvsem čutili veliko ljubezen že osvobojenih bratov do nas koroških Slovencev. V našem imenu se je zastopnikom zahvalil tovariš Kori Perč in obljubil, da v naši borbi za osvoboditev ne bomo popustili prej, do-

kler ne bomo združeni v novi napredni ljudski Titovi Jugoslaviji.

Med veselo godbo nam je hitro potekel čas in kmalu je prispel vlak iz Ljubljane in Kranja, s katerim so se pripeljali naši študentje, ki se šolajo v Jugoslaviji. Pozdravljanja ni hotelo biti konca, saj smo imeli marsikaj, o čemer smo se pogovarjali.

Ob pol osmi uri smo se odpravili na postajo, kjer nas je že čakal vlak, ki nas naj povelje v Planico. Vožnja je bila zelo lepa, čakali pa so nas še lepši trenutki. Na postaji v Planici je bilo živahno razpoloženje, komaj so odpravili prvi vlak, že je privozil drugi, in tako je šlo naprej vse dopoldne. Vedno mogočnejše množice so se zgrinjale na cesti, ki vodi proti skakalnici. Po 20 minutni hoji smo prispele do cilja, pred nami se je dvigala mogočna 100 metrska skakalnica, na žalost brez snega, poleg nje pa je 80 metrska, na kateri so letos skakali.

Prav gotovo bo vsakogar zanimalo, kakšna je nova 80 metrska skakalnica v Planici, kakšna je njena zgradba in velikost. Višina od naleta do doskočišča znaša 108 m, nalet sam je visok 46 m, dolg pa 101 m, končuje se pa z mostom, visokim 2,80 m. Dolžina skakalnice od skočišča do izleta je 62 m, kritična točka skakalnice pa je pri 78 m, medtem ko normalno dovoljuje skoke do 84 m. Umetnega dela je pri skakalnici le 11 m naleta, ostali deli skakalnice pa so naravni. Širina naleta je 4 m, odskočišča 6 m, doskočišča 18, medtem ko je iztek širok 25 m.

Ob našem prihodu so skakalci trenirali zadnje skoke, kmalu pa je napovedovalec napovedal tekmo. Torej smo prišli ravno ob pravem času. Ni mogoče opisati vtise, ko smo gledali državne prvake iz Jugoslavije, Italije, Švice, Finske, Švedske in drugih držav, kako »plovejo« po zraku in se borijo za čim boljše uspehe. Tekmovalcev je bilo nad 30, vsak posamezni pa je napravil 2 skoka. Največje navdušenje

je med ogromnimi množicami zavladalo, ko je skakal jugoslovanski prvak Janez Polda. S svojim drugim skokom — dosegel je bajno daljavo 86 m — si je zagotovil prvo mesto in tisoči in desetisoči so navdušeno pozdravljali zmagovalca letošnjega »Planiškega tedna«.

Zvečer smo se z vlakom spet vrnili na Jesenice, kjer so nas že čakali z zastavami in nas povedli v hotel na večerjo. Tam nas je pozdravil tov. Franci Primožič — Marko, ki je poudaril graditev socializma v Jugoslaviji, ob koncu pa dejal: Držite visoko tradicijo narodnoosvobodilne borbe, visoko dvignite prapor partizanov, kajti pod tem praporom boste zmagali tudi vi, ta zastava vas bo povedla v novo Titovo Jugoslavijo!

Do odhoda vlaka, ki nas je pripeljal spet na Koroško, smo se veselili v prijateljski družbi. Prehitro so potekale ure, morali smo se ločiti od naših bratov v svobodni domovini. Čeprav smo bili ob prihodu na koroška tla vsi precej utrujeni, nobenemu ni bilo žal, da se je udeležil izleta, saj smo ponovno videli, da v naši borbi za osvoboditev nismo sami, z nami so vsi bratje in sestre, ki bivajo onkraj krivične meje.

Rado

Zasedbeni davek - nezno breme za delovnega človeka

odločneje protestirajo proti nameravani uvedbi zasedbenega davka. V resoluciji je med drugim rečeno:

»Vsled podrejevanja avstrijskega gospodarstva zaslužnjememu Marshallovemu planu zapadajo kmečke množice v čedalje večjo gospodarsko stisko, naše delavstvo pa v brezposelnost in bedo. V takem položaju bi novi masovni davek pomenil za delovnega človeka nezno breme.

Če je uvedba zasedbenega davka potrebna, naj ga nosijo tisti, ki so krivi, da so v Avstriji še vedno zasedbene sile in ki s svojim saboterskim zadržanjem onemogočajo sklenitev take mirovne pogodbe z Avstrijo, ki bi odgovarjala interesom slovenskega in avstrijskega delovnega ljudstva.

Ob koncu zahtevajo izboljšanje življenjske ravni delovnega ljudstva.

Iz št. Vida ob Glini so poslali predsedniku avstrijskega parlamenta resolucijo z okoli 1000 podpisov delavcev in kmetov, ki energično zahtevajo, da zasedbeni davek ne sme postati zakon.

V Frantschaschu so na zborovanju, ki se ga je udeležilo okoli 100 delavcev, socialistov in takih, ki niso vključeni v nobeno stranko, soglasno sprejeli brzojavko parlamentu, v kateri ostro protestirajo proti zasedbenemu davku. Hkrati so na zborovanju poslali pozdravno pismo borovelskim delavcem.

Slične telegrame so poslali parlamentu tudi delavci iz Weissensteina, Celovca, Beljaka in številnih drugih obratov na Koroškem.

Množično gibanje proti zasedbenemu davku je tudi v ostalih avstrijskih pokrajinah.

V Solnogradu je podpisalo protestno resolucijo proti novemu davku nad 1400 železničarjev. Na svojem zborovanju so železničarji enodušno zahtevali takojšnjo sklenitev mirovne pogodbe, ker bi s tem zasedbene sile zapustile Avstrijo, zasedbeni davek pa bi bil nepotreben.

Vse avstrijsko delovno ljudstvo je ogorčeno nad nameravano uvedbo novega množičnega davka, ki bi pomenil za delovnega človeka še večje pomanjkanje in revščino. Da s tem davkom nameravajo financirati novo avstrijsko vojsko, je delovnemu ljudstvu znano. Da pa bi nova vojska služila izključno imperialističnim načrtom, je tudi vsakomur jasno. Zato avstrijski delovni človek, ki je v pretekli vojni dovolj pretrpel, ne bo več dopustil, da bi ga imperialistični hlapci pahali v novo vojno, trpljenje in smrt. Tudi se delovni človek ne bo boril več za tuje koristi proti lastnim interesom. Množični protesti proti »zasedbenemu« ali bolje rečeno »vojaškemu davku« so temu prepričljiv dokaz.

Velikonocne razglednice

s slovenskim besedilom, ki jih je založil POOF — Agitprop, dobite pri naših slovenskih zadrukah, v slovenskih trgovinah, pri okrajnih odborih OF in na POOF-Agitpropu v Celovcu, Salmstrasse 6.

Cene razglednicam so naslednje: fotokopije stanejo 60 gr za komad, tiskane pa 25 grošev za komad.

Pokrajinski odbor OF za Slovensko Koroško — Agitprop

Brezposelnost in pomanjkanje - posledica marshallizacije Avstrije

Avstrijsko delavstvo čedalje bolj občuti posledice kapitalističnega gospodarstva in podrejevanja Avstrije Marshallovemu planu. Te posledice prihajajo do izraza predvsem v brezposelnosti, ki iz dneva v dan narašča, v pomanjkanju in revščini. Kapitalistični in finančni mogotci vsakakor ne občutijo pomanjkanja in revščine, občutijo pa jo delavci in nameščenci, katerih mezde ne zadostujejo niti za nabavo najnujnejših potrebščin, kje šele za človeka vredno in dostojno življenje. Brezposelnost pa grozi vedno več delavcem, kar je očitna posledica podrejevanja avstrijskega gospodarstva tujim — avstrijskemu ljudstvu sovražnim — interesom. Kakor poročajo listi, je bilo konec letošnjega februarja v Avstriji 149.000 brezposelnih.

S takšno gospodarsko politiko zgublja Avstrija tudi svoja naravna tržišča. V osmih mesecih Marshallovega leta 1948 Avstrija ni dobila ničesar iz sredstev Marshallovega plana za domače investicije.

Na obnem zboru dunajske delavske zbornice so komunistični zastopniki zahtevali, da je v interesu avstrijskega gospodarstva potrebno navezati trgovinske stike s sosednimi državami na vzhodu in jugovzhodu, ki predstavljajo naravne avstrijske trgovinske partnerje. Predvsem pa je potrebno načrtno gospodarstvo, ki bo v interesu ljudstva in kakršnega imajo sosedne države, ker le na ta način je mogoče dvigniti življenjsko raven širokih ljudskih množic in nevarnost brezposelnosti odstraniti za vedno.

Novi uspehi kolonialnih narodov v borbi proti imperializmu

Zgodovinske zmage kitajskega narodnoosvobodilnega gibanja so močno odjeknile v kolonialnih in odvisnih deželah jugovzhodne Azije. Narodom Burme, Malaje, Vietnama in Indonezije so dale te zmage novo moralno podporo za še bolj nepomirljivo borbo proti angloameriškim imperialistom in izvrševalcem njihove politike na jugovzhodnem delu azijskega kontinenta.

Polet osvobodilnih gibanj v tem delu sveta je vnesel zmedo v tabor imperialistov. Skrivajoč se za ostarelo frazo o »pobijanju komunistične nevarnosti« so angloameriški imperialisti mrzlično začeli zbirati svoje lutkovne figure v jugovzhodni Aziji in organizirati koordinirane akcije proti osvobodilnim gibanjem. V te namene je bila pred nedavnim sklicana tako imenovana azijska konferenca v Novem Delhiju in nekaj pozneje konferenca o Burmi. Po priznanju samega avstralskega zunanjega ministra Ewatta, predstavljajo vsi ti sestanki samo uvod k sklicanju še širše konference, na kateri bodo izčrpnopretresali vsa sredstva in metode protirevolucionarne vojne.

Ta zarota seveda ni prestrašila in zastavila osvobodilnih sil. Uporniki s še večjo odločnostjo nadaljujejo oboroženo borbo za zgon imperialistov iz Azije.

Vesti, ki jih je širilo holandsko poveljstvo, da so holandske čete uničile uporniško gibanje v Indoneziji, so se pokazale kot popolnoma neresnične. »Uničene« indonezijske sile so pred kratkim izvedle dvodnevni napad na Djokjakarto, ki je popolnoma iztrežil Holandece in jih osvobodil nevarne iluzije, da se je indonezijsko ljudstvo sprijaznilo s holandsko okupacijo. Holandsko poveljstvo zdaj z grenkobo priznava, da je osvobodilna borba zajela vso Javo. Te dni so Indoneziji izvršili močne napade na Sukabumi, važno mesto na progi Djokjakarta — Bandung in na Blitar, holandsko oporišče v vzhodnem delu Jave. Republikanska vojska, katere glavnina je po besedah njenega komandanta generala Sudermana ostala neokrnjena, vodi zdaj uspešne operacije proti Holandcem na vseh področjih Jave in Sumatre.

Nov razmah je dobilo tudi osvobodilno gibanje Vietnamskega ljudstva proti francoskim kolonizatorjem. V zadnjem času so vietnamske narodnoosvobodilne sile za beležile celo vrsto uspehov. S podporo topništva so Ho Ši Mingove sile izvale veliko zmago nad francoskimi četami v provinci Kvangbin pri mestu Tjen Lea. V tej borbi so imeli Francozi velike

izgube. S tem so vietnamske sile tudi prevrnile francoske načrte v pokrajini Čova, kjer so Francozi vrgli veliko število napadalcev. Vietnamski rodoljubi pod francosko okupacijo vrše vsakodnevno sabotaže in s tem pomagajo svojim partizanom.

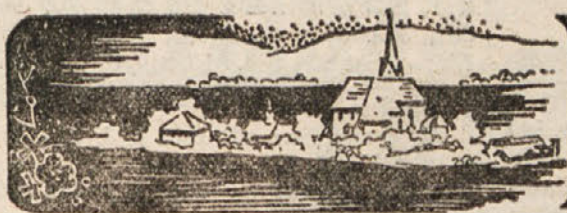
Končno se z uspehom razvija tudi obojena borba v Burmi in na Malaji. Nov moment v borbi burmanskih upornikov predstavlja prehod Karenov na njihovo stran. Karenji so pripadniki najvažnejšega plemena v Burmi, ki so jih Britanci nedavno nahujskali proti vladi Takin Nuove, da bi jo z njihovo pomočjo vrgli in postavili na njeno mesto izrazito protikomunistično vlado. Na mnogih področjih burmanskega bojišča se zdaj Karenji priključujejo upornikom pod vodstvom Komunistične partije in se skupno bore proti rangunski vladi.

V sosedni Malaji se gverilci z uspehom upirajo novi imperialistični ofenzivi oslanjajoč se na svobodno ozemlje v severozapadnem delu Malaje.

Razplamtevanje protimperialističnega gibanja v deželah jugovzhodne Azije vpliva narodom v tem delu sveta vero in upanje v lastno bodočnost, hkrati pa uničuje račune wallstreetskih inženirjev napadalnih blokov in tretje svetovne vojne.

Ponovno imperialistično rovarjenje v Palestini

Komaj je bilo podpisano premirje med Izraelom in Egiptom, že prihajajo vesti o novih spopadih na izraelsko-transjordanjski meji. Poročila si sicer zelo nasprotujejo, vendar vsa govore o manjših spopadih v zalivu Akabe. Po vsej verjetnosti gre za načrtno spopade, ki naj vplivajo na pogajanja na Rodosu, pri katerih hočeta obe nasprotujoči si stranki dobiti čim več. Poslednje vesti pa že poročajo, da so na Rodosu dosegli sporazum in podpisali dogovor o prenehanju sovražnosti med Izraelom in Transjordanijo. Vendar se Britanci na ta sporazum ne mislijo veliko ozirati in še kar naprej pošiljajo svoja ojačanja v Akabo, da bodo lahko služila za nadaljnje intrige. Treba je vedeti, da imajo imperialisti prav sedaj, ko snujejo svoje bloke, veliko interesov v teh pokrajinah. Imperialisti si na vsak način prizadevajo, da bi spravili Izrael v sredozemski blok, čemur je po vseh znakih naklonjena tudi nova židovska vlada Ben Guriona. Voditelj napredne stranke Mapam je zato v parlamentu ostro nastopil proti Ben Gurionovi vladi in napovedani zvezi arabskih držav pod varštvom imperialistov, trdeč, da bi ta zveza spravila Izrael v tabor Sovjetski zvezi sovražnih sil.

Po naši zemlji

Zahtevamo priznanje naših kmečkih zastopnikov

Po več kot dveletni borbi je Kmečka zveza za Slovensko Koroško koncem meseca februarja predlagala kmetijski zbornici svoje zastopnike. V deželno kmetijsko zbornico je imenovala tovariše Matevža Krasnika, Simena Grossa in Blaža Singerja, v okrajno kmetijsko zbornico Beljak tovariša Janka Ulbinga iz Loč, v okrajno kmetijsko zbornico Celovec tovariša Lovrota Kramerja in v okrajno kmetijsko zbornico Velikovec tovariša Florijana Sturma. Prezident deželne kmetijske zbornice Gruber je svojčas naš delegaciji obljubil, da bo zbornica v teku osmih dni po imenovanju naših zastopnikov sklicala sejo prezidija, ki naj bi potrdila naše zastopnike.

Odkar smo imenovali in predlagali naše zastopnike je minulo že več kot mesec dni in jih kmetijska zbornica še do danes ni potrdila. Zaradi tega je kmečko prebivalstvo iz Hodiš in Radiš v posebnih protestih odločno pozvalo deželno kmetijsko zbornico, naj nemudoma pot-

di in sprejme zastopnike Kmečke zveze za Slovensko Koroško v deželno in okrajne kmetijske zbornice. Kmetje iz imenovanih yasi so v svojih pismih na deželno kmetijsko zbornico obsodili njeno ravnanje, ker je za njo in za prezidenta Gruberja značilno večno izmikanje in zavla-

čevanje kadar gre za pravice in potrebe slovenskega kmečkega prebivalstva.

Petindvajset radiških kmetov odklanja plačevanje doklad za kmetijsko zbornico tako dolgo, dokler ne bo upoštevala naših zahtev in ne bo potrdila in sprejela naše zastopnike.

Protestiramo proti iztirjavanju davka za obnovo in doklad za kmetijsko zbornico

Avstrijski finančni uradi zahtevajo in iztirjavajo davek za obnovo tudi od slovenskih kmetov-izseljencev, političnih pripornikov in partizanov. Prizadeti pošiljajo zadnje dneve na pristojne finančne urade proteste proti davku za obnovo in zahtevajo, da se jim kot žrtvam nacifašizma omenjeni davek oprosti tudi v naprej. Prispevke za obnovo med vojno poškodovanih kmečkih posestev naj plačujejo veleposestniki, nacistični »Lieferbetriebe« in tisti, ki so za časa vojne obogateli, neštetih nacističnih vojni dobičkarji. Malim in srednjim kmetom nakladajo že tako razmeroma višje davke kakor vele-

posestnikom, dočim je zemljiški dohodek veliko nižji.

Kmetje iz Hodiš in Radiš so se na svojih zborovanjih obrnili s posebnim protestom na pristojni finančni urad, kjer zahtevajo popolno oprostitev davka za obnovo vsem žrtvam fašizma in kmetom, kjer je bila ocenjena enotna vrednost posestva pod 6000 šilingov.

Radišani so v svojem pismu na finančni urad protestirali tudi proti plačevanju doklad za kmetijsko zbornico, ker kmetijska zbornica ne zastopa njihovih gospodarskih in socialnih interesov. Enak protest so poslali tudi kmetje iz Železne Kaple in okolice.

Pilberk

V nedeljo, dne 27. 3. je bila v Pilberku zaključna prireditve gospodinjstva tečaja, ki je bil pri Rešu na Blatu. Tečajnice so pri Brezniku pripravile zelo lepo urejeno in okrašeno razstavo, ki je pričala o požrtvovalnem delu naših tečajnic. Tam smo videli dolgo vrsto šivanih oblek, perila in drugih ročnih del, drugi del razstave pa so zavzemale okusne dobrote iz kuhinje, ki so dokazovale, da so naše tečajnice tudi v kuharski stroki mnogo pridobile na praktičnem znanju. Soba v kateri je bila urejena razstava, je bila stalno polna, vedno in vedno so prihajali spet novi obiskovalci, vsi so se čudili lepim izdelkom pridnih tečajnic.

Popoldne se je okrog 400 ljudi zbralo v telovadnici, kjer je bila zaključna kulturna prireditev. Tov. Lovro Potočnik, ki je otvoril, je v kratkih besedah poudaril pomen strokovne izobrazbe naših mladink ter nakazal uspehe, ki so jih dosegle tečajnice. Nastopili so pilberški pevci pod vodstvom tov. Sadjaka, našega pevovodje, ki je pred kratkim obiskal pevovodski tečaj v Jugoslaviji. Tečajnice so nastopile z recitacijami, smihelski tamburaši pa so zaigrali partizanske in narodne pesmi.

Na prireditvi je v imenu Antifašistične fronte žena za Slov. Koroško govorila tov. Milena Mohorjeva. V začetku je poudarila vlogo žena v javnem življenju in naglasila, da žena ne spada samo v kuhinjo, naša žena je prav tako kakor moški vključena v boj, ki ga bijejo vsi miroljubni narodi za svobodo in resnično enakopravnost, za boljše življenje delovnega ljudstva, za srečnejšo bodočnost otrok. Tudi žene Slovenske Koroške, je dejala tov. Milena, smo vključene v borbo našega ljudstva, ki se bori za dokončno socialno in nacionalno osvoboditev. Ob tej priložnosti je tov. Milena govorila tudi o pogajanjih o državni pogodbi za Avstrijo, kjer je Jugoslavija v interesu miru predložila nove predloge. Govorila je o podpori, ki jo je v Londonu nudila Jugoslaviji Sovjetska zveza, katera dosledno in vztrajno zahteva pravično in demokratično rešitev koroškega vprašanja.

V svojem govoru je tov. Milena omenila tudi govorenje Wedeniga in Schumyja, ki govorita o pravicah, ki jih baje uživamo koroški Slovenci, kot dokaz teh pravic in tako poveljevanje enakopravnosti koroških Slovencev pa je navedla primer tov. Lipeja Kolenika, ki so ga avstrijske oblasti že osmič nepravil-

čno aretirale in obsodile na 14 tednov zapora.

Ob koncu je tov. Milena govorila o skupni borbi vseh naprednih sil v svetu ter končala z besedami: »V tej skupni borbi smo in bomo tudi žene Slovenske Koroške prispevale svoj delež, da bodo živeli vsi narodi v popolni svobodi, da bomo tudi mi koroški Slovenci svobodno zaživeli v novi Titovi Jugoslaviji!«

Besede tov. Milene so vsi navzoči sprejeli z velikim navdušenjem, nato pa so sprejeli resolucije konferenci zastopnikov zunanjih ministrov v Londonu, zvezni vladi na Dunaj in zveznemu ministrstvu za notranje zadeve na Dunaj.

Po kratkem odmoru so tečajnice nastopile z enodejankami »Strahovi« in »Čašica kave«, zapele so tudi več lepih pesmi, tamburaši pa so spet zaigrali. Vsi navzoči so bili zadovoljni s sporedom, saj je nudil vsakemu posameznemu nekaj lepega.

Zahome

V ponedeljek, dne 28. marca 1949 smo sprejeli ob veliki udeležbi ljudstva od blizu in daleč k zadnjemu počitku pd. Abujevo mater Marijo Zwitter.

Z Abujevo materjo je legla v grob žena, ki je pripadala oni generaciji, ki je pred 40. leti začela obdelovati njivo naše narodne prosvete. Z vso ljubeznijo predana svojemu domu in družini, ki jo je vzgojila v narodni zvestobi, je vedno našla tudi časa za delo v korist skupnosti. Neomajna v narodni zavesti je bila tudi po prvi svetovni vojni med prvimi, ki so zgrabili za delo in je v letu 1922 obnovljeno Prosvetno društvo »Zilja« v precejšnji meri sad njenega truda in dela. Globoko prepričana od pravične borbe za narodno stvar ni klonila niti pod najtežjimi udarci in verovala v zmago pravice tudi v trpljenju izseljenštva, pa ves čas do svoje prerane smrti. Celu na bolniški postelji je budno spremljala vse dogajanje v svetu in še prav posebno razvoj pogajanj o usodi koroških Slovencev. Z Abujevo materjo je odšel kos starega Zahomeca in del slovenske Zilje, ki je vstajala in se prerajala z njeno generacijo.

Ogromna množica je spremljala spoštovano rajno na njeni zadnji poti. V svojem govoru je domači čg. župnik slikal Abujevo mater kot lik žene in matere, na odprtem grobu pa se je poslovil od nekdanje izseljenke v imenu Osvobodilne fronte za Slovensko Koroško in Zveze slovenskih izseljencev tov. Jaka Rajhman. V slovo je zapel na domu in ob grobu lepe žalostinke pevski zbor brnškega Prosvetnega društva. Sveži grob so pokrili nato številni venci, med njimi prekrasna venca OF za Slovensko Koroško, ki ga je položil njen 1. podpredsednik tov. Karl Prušnik — Gašper in Zveze slovenskih izseljencev s trakovi v narodnih barvah.

Težko prizadeti Abujevi družini izkreno sožalje!

SPZ naznanja

Ljudske univerze:

V soboto, dne 2. aprila 1949 ob 14. uri pri Piceju (gostilna Vogl) v St. Primožu v Podjuni predavanje »Kako si ohranimo zdravje«.

V nedeljo, dne 3. aprila 1949 ob 14. uri pri Tišlerju v St. Janžu v Rožu predavanje »Kako si ohranimo zdravje«.

ZAHVALA

Vsem, ki so sprejeli našo nam nadomazeto ljubljeno mamo

MARIJO ZWITTER

pd. Abujevo

v tako velikem številu k zadnjemu počitku, naša najlepša hvala.

Posebno zahvalo izrekamo čg. duhovnikom, Pokrajinskemu odboru OF za Slovensko Koroško in Zvezi slovenskih izseljencev za tolažilne besede na grobn, brnškemu pevskemu zboru za ubrano zapeto žalostinke in vsem darovalcem vencev.

V imenu nepozabljenе rajne naj se zahvalimo še posebno požrtvovalnim strežnicam in zdravniku, ki so jim lajšali trpljenje v zadnjih tednih.

Z a h o m e, dne 28. marca 1949.

Žalujoči otroci in sorodniki

POVEST O BELEM KRUHU

Na svetu so »morali biti« reveži in bogatini, izkoriščevalci in izkoriščevani, ker je pač tako vedno bilo. Kdor je mislil drugače, je bil nevaren »obstoječemu redu«. Če svojih misli ni skrival, so ga zaprli, če že ne ubili.

Tako je bilo in to tudi pritrjuje naša velika računica. Številke govorijo o naši bedi in zaostalosti. V računu, ki je tako velik, da obsega vse naše življenje, pač mora biti upoštevanje tudi naša preteklost, zakaj samo to je naša dediščina; upoštevati jo moramo, — saj ne moremo ostati slepi spričo dosedanje zaostalosti. Iz preteklosti izhajamo in stari račun se vlečejo za nami. Novih računov bi ne bilo, če bi ne preresetali starih.

3. Kako?

Rad bi ti naslikal našo prihodnost z živimi barvami. Toda zdaj smo še na poti slepi za najlepše barve prihodnosti, kakor je pač slep človek, ki stopi pred bleščeče sonce naravnost iz temnice. Ali bi

si mogli sploh dovolj živo zamisliti življenje, ki je pred nami? Nova naselja, kjer je vse tako vabljivo svetlo, zeleno, veselo; nove tovarne, kjer se počutiš v velikih dvoranah, kakor da si prišel na slovesnost; nove šole — velike in podobne nekakršnim svetiščem; nove ljudi razumnih, odkritih obrazov, dvignjenih glav, jasnih misli, veselih oči; nove pesmi, ki grejejo kakor življenje samo...

Prepušča to drugim pesnikom. Najina knjiga bo prekmalu končana, da bi mogla zajeti še tako mogočno podobo novega sveta. Midva si hočeva le pojasniti, kako se bo prav za prav to zgodilo, da bo nastal novi svet.

Seveda naju pa tudi zanima »kaj«, ne le »kako«.

Kaj vse se bo zgodilo in spremenilo?

Tisti »kaj vse«, je to, da bomo stopili iz kapitalizma na pot v socializem. Iz zaostalosti na svetlo pot socializma. Postali bomo ljudje — doslej smo bili sužnji. To res ni malo.

»Stopiti« pa ne pomeni le enega koraka. Na tisoče korakov bo treba napraviti. To je tisti »kaj«. Vsakdo izmed nas bo moral stopiti naprej. To pomeni, da se bo moral vsakdo lotiti zavedno svoje naloge. Vsakdo bo moral računati: toliko moram narediti jaz, da bomo vse naredili vsi. V veliki računici so seštet vsi naši koraki naprej — v en sam mogočen korak iz temnice na sonce, iz mračnih stoletij v svetla stoletja.

Tam pa ni povedano podrobno, kako se bo to zgodilo. Vendar najdemo odgovor tudi na to vprašanje. Če vemo, da se hočemo gospodarsko osvoboditi; da hočemo ustvariti socialistično državo; da hočemo dvigniti velikanske zaklade — zase, se tudi zavedamo, da vsega tega ni mogoče doseči brez sredstev: zakladov ne moremo dvigniti z golimi rokami.

Zato potrebujemo močno industrijo.

Kaj je industrija?

Lahko bi rekli, da je industrija mogočno orodje v rokah močne delovne organizacije. Industrija je zveza velikih tovarniških, rudniških in sploh strojnih obratov.

Stroji sami na sebi pa še niso industrija. Rudna ležišča pa še niso rudarstvo. Sama tovarniška poslopja še niso industrija.

Šele, ko izročamo tovarno v obrat »proizvodni proces«, ustvarimo industrijo.

(Dalje)

TEŽKA INDUSTRIJA

MORA ZADOSTITI DOMAČIM POTREBAM

Kovinarji Jugoslavije so imeli te dni v Ljubljani svoj II. kongres, ki so se ga udeležili delegati kovinarjev iz vse Jugoslavije.

V imenu CK zvezne vlade je kongres pozdravil Franc Leskošek, ki je ugotovil da se napoved imperialistov in domačih sovražnikov, da ne bodo jugoslovanski narodi mogli organizirati svojega lastnega gospodarstva, ker nimajo dovolj sredstev, ni uresničila. Nasprotno: v dveh letih petletke so jugoslovanski narodi dokazali, da so prekaljeni v dolgoletni borbi, sposobni ustvarjati s svojimi lastnimi močmi novo življenje. Tudi kritiki Jugoslavije bodo morali priznati, da je borba za izgradnjo socializma, ki jo bojujejo narodi Jugoslavije pod vodstvom Komunistične partije, pravilna. Vedoč, da delajo zase, ne pa za kapitaliste, posvečajo delavci, tehniki in inženirji vse svoje sposobnosti z izgradnjo in tako izpolnjujejo nalogo, ki jih je pred njih postavila Partija in petletni načrt.

Vendar pa čakajo težko industrijo še težke naloge. Zgraditi jo morajo hitreje, kakor določa petletka, ker mora težka industrija biti podlaga za razvoj lahke industrije. Letošnje leto mora težka industrija dati večje količine jekla in valjanega železa, več kmetijskih strojev, strojev za elektrifikacijo, za rudarstvo, reparacije, stroje za promet, naprave za črno metalurgijo, gozdno industrijo itd.

Da pa bodo uspehi popolni morajo uprave tovarni delati skupno s sindikalnimi podružnicami. Skupna analiza dela in borba za izpolnitev plana bosta rodili prave uspehe.

Predsednik zveze sindikatov Jugoslavije Djuro Salaj je govoril o glavnih nalogah kovinskih delavcev in poudaril, da sta težka industrija in elektro-gospodarstvo temelji industrializacije. To velja za Jugoslavijo tembolj, ker je bila prej pretežno agrarna dežela brez lastne industrije, čeprav ima bogate surovinske baze.

Za industrializacijo države mora sindikat kovinarjev posvetiti posebno pozornost sledečim nalogam:

Težka industrija mora izdelovati čim več strojev, da bodo v drugih panogah industrije lahko izpolnjevali načrt ter da da kmetijskim obdelovalnim zadrugam čim boljše stroje, da bodo dosegli v kmetijstvu boljše uspehe, kar je pogoj za dvig življenjskega standarda vseh prebivalcev.

Podružnice sindikata pa morajo posvetiti veliko pažnjo ideološko-političnemu delu med svojimi člani, ker se morajo vsi delovni ljudje zavedati, kolikšnega pomena je socialistična graditev za jugoslovanske narode in za mednarodno delavsko gibanje.

Predsednik sindikatov kovinarjev Dušan Čorkovič je poročal o delu in uspehih sindikatov.

Velike uspehe so dosegli kovinski delavci prav v okviru tekmovanj, katerih

tudi razmah novatorstva in racionalizatorstva. V letu 1947 je bilo predloženih 658 predlogov, v lanskem letu pa 2012. Ti predlogi pomenijo 52 milijonov prihranka. V letu 1948 je bilo proglašeno 9735 kovinarjev za udarnike, 1957 pa nagrajenih.

Sindikat kovinarjev je mnogo storil za uvrstitve mednarodnega delavskega gibanja, dajali so materialno in moralno pomoč grškemu narodu, pomagali so alban-skemu narodu ob poplavi, podprli stavka-joče francoske rudarje itd. Na klevete IU so kovinarji odgovorili s še večjim delovnim poletom. Poročilo o podrobnih nalogah, ki čakajo sindikate kovinarjev je podal Jovan Šubašić, nakar so delegati sindikatov razvili obširno diskusijo, ter poročali o uspehih posameznih delovnih kolektivov. Delegat iz tovarne motorjev iz Rakovice je n. pr. poročal, da bo letos tovarna pričela izdelovati traktorje. Da bo tovarna uspešno izpolnila svojo nalogo, skrbi zlasti za vzgojo kadrov. Doslej je bilo v tečajih usposobljenih nad 700 delavcev. Kovinarja Mrak in Brelih z Jesenic sta s svojo skupino izvršila remont kisiknaprave v 25 dneh, za kar so inozemski strokovnjaki predvidevali 6 mesecev. Njun prihranek predstavljata 87 milijonsko vrednost. Delegat Zveze kovinarjev Hrvaške je poročal, da se je produktivnost

dela od leta 1946 do letos dvignila za 146 odstotkov, v kolektivu »Bratstvo« pa celo za 261 odstotkov. Ta uspeh je bil dosežen v veliki meri zaradi dela na tekočem traku.

Po končanih poročilih in diskusijah je kongres sprejel pravilnik in resolucijo o neposrednih nalogah Zveze sindikatov kovinarjev.

Delegati so poslali pozdravno brzojavko Titu, CK KPJ in GO ZSJ. Sprejeli so tudi resolucijo, v kateri najodločneje zavračajo neresnične obtožbe in neutemeljena obrekovanja proti jugoslovanski Partiji. Obsojajo kampanjo pristašev revolucije IU, ki je zašla tako daleč, da pomeni odkrito zaviranje in oviranje socialistične graditve Jugoslavije. Namesto, da bi demokratične države Jugoslaviji pomagale, mora ta premagovati ovire, na katere ni računala. Kongres dalje ugotavlja, da je linija CK KPJ edino pravilna in vodi delavski razred Jugoslavije v socializem. Ob koncu svoje resolucije izraža sindikat kovinarjev Jugoslavije željo vseh delavcev in nameščencev kovinske industrije Jugoslavije svoje brezmerno zaupanje CK in pošilja tovarišu Titu največjo zahvalo za dosedanje modro vodstvo. Sindikat obljublja, da bo izpolnjeval vse naloge v borbi za nadaljnjo graditev socializma v državi.

Industrija na vzhoitem delu Nemčije je prišla v roke ljudstva, ki že ustvarja dveletni plan

se je udeležilo 91 odstotkov delavcev in nameščencev kovinske industrije. Velik je

Mirnodobsko gospodarstvo na demokratičnih osnovah je glavni princip gospodarske politike vzhodnega dela Nemčije. Pogoj za ustvarjanje take politike so bili doseženi v času od 1945—48. leta, ko so bili kaznovani vojni zločinci, nacionalizirana velika industrijska podjetja in banke in izvedena agrarna reforma. Na ta način so bili takoj po koncu vojne nemški industrijski stebri nacional-socializma ter tradicionalni dobavitelji oficirskih kadrov nemškemu imperializmu — odstranjeni z vseh ekonomskih pozicij. Glavni del industrije je prišel v roke nemškega ljudstva, a 83 odstotkov obdelane zemlje je prešlo v roke siromašnih kmetov; 10 odstotkov kmetijske proizvodnje pripada danes ljudskim naprednim gospodarstvom.

Z izpolnitvijo teh resnično demokratičnih mer je nemško ljudstvo s pomočjo sindikatov in mladine ter Enotne socialistične stranke lahko v prvi polovici lanskega leta pričelo delovati za prvi polletni plan. Plan niso samo izpolnili, temveč tudi prekoračili. Tako je rudarska industrija izpolnila plan s 106 odstotkov, strojna industrija s 95 odstot., elektrotehnična s 102 odstotkov, železnica s 122 odstotkov itd.

Lansko leto so izpolnili tudi načrt poljedelske obnove. V odnosu na leto 1938

so obdelali 98 odstotkov zemlje. Hektarski donos so v primeri z lanskim letom znatno povečali, čeprav še vedno zaostaja za predvojnimi leti.

Letos so pričeli delati za dveletni plan. Namen tega plana je, da s povečanjem udarniškega pokreta dosežejo predvojno industrijsko in poljedelsko proizvodnjo. V letošnjem letu bodo investirali v gospodarstvu približno eno milijardo mark. Letos bodo povečali proizvodnjo valjanega jekla za 2,2 krat, črnega premoga za 5 milijonov ton, cementa za 20 odstotkov (milijon ton) itd.

Poljedelsko proizvodnjo bodo izboljšali z umetnimi gnojili kemičnih tovarn, ki mu bodo dobavile 1 milijardo 600 milijonov ton umetnega gnojila — ter s traktorji tovarne v Nordhausenu in v Zwickau.

KAJ ŠE DOBIMO

Na živilske izkaznice 52. dodelitvene periode dobimo začasno naslednja živila.

kruh
400 gramov na odrezke: E 4, 104, 204, 304; — Jgd 4, 104, 204, 304; — K 4, 104, 204, 304; — A 603, 612, 615, 624;

1000 gramov na odrezke: E, 1, 2, 15, 101, 102, 115, 201, 202, 215, 301, 302,

315, 407, 408, 409; — Jgd 1, 2, 15, 101, 102, 115, 201, 202, 215, 301, 302, 315; — K 1, 2, 15, 101, 102, 115, 201, 202, 215, 301, 302, 315; — S 703, 704, 712, 715, 724; — Sst 803, 804, 815, 819, 820, 831;

pšenična moka

600 gramov na odrezke: K 3, 103, 203, 303; — Klk 3, 103, 203, 303;

750 gramov na odrezke: E 3, 103, 203, 303, 410; — Jgd 3, 103, 203, 303;

meso

100 gramov na odrezke: A 601, 613; — S 701, 710, 713, 722; — Sst 801, 813, 817, 829;

200 gramov na odrezke: E 8, 9, 10, 108, 109, 110; — Jgd 8, 9, 10, 108, 109, 110; — K 8, 9, 10, 108, 109, 110; — M 901, 902;

mast

300 gramov na odrezke: E 5; — Jgd 5; K 5;

koruzni zdrob

750 gramov na odrezke: E 6, 106, 206, 306; — Jgd 6, 106, 206, 306; — K 6, 106, 206, 306;

ovseni kosmiči

1000 gramov na odrezke: K 27, 127, 227, 327;

sladkor

1150 gramov na odrezke: E 11, 111, 211, 311; — Jgd 11, 111, 211, 311; — K 11, 111, 211, 311; — Klk 11, 111, 211, 311;

stročnice

300 gramov na odrezke: E 7, 107, 207, 307; — Jgd 7, 107, 207, 307;

suhi češplji

250 gramov na odrezke: E 12; — Jgd 12; — K 12; — Klk 12;

nadalje še:

100 gramov masti na odrezke: S 702, 714; — M 905, 906;

120 gramov masti na odrezke: Sst 802, 814, 818, 824;

dva zavoja otroških hranil na odrezke: Klk 26, 126, 226, 326;

400 gramov koruznega zdroba na odrezke: 501, 506;

600 gramov pšeničnega zdroba na odrezke: Klk 25, 125, 225, 325;

200 gramov koruznega zdroba na odrezke: A 602, 614;

700 gramov koruznega zdroba na odrezke: S 705, 716;

900 gramov koruznega zdroba na odrezke: Sst 805, 826;

800 gramov ovsenih kosmičev: M 903;

600 gramov stročnic na odrezke: A 605, 616;

850 gramov stročnic na odrezke: 706, 718, Sst 806, 826;

400 gramov sladkorja na odrezke: M 904; — 1150 gramov gramov sladkorja na odrezke 401 za samooskrbovance.

1400 gramov krompirja na odrezke: A 607, 621; — S 707, 721; — Sst 807, 821;

Na odrezke: E, Jgd, K, in Klk 4, 104, 204 in 304 je mogoče namesto 400 gramov kruha dobiti 250 gramov kavinih sredstev.

Na tedenske odrezke I—IV označene z »52« nakaznice za krompir 47—55 dobimo za osebe nad tri leta 5600 gramov in za Klk 2800 gramov krompirja.

Mežica zruši oblast

Močivski Petruh je bil že nekaj dni tak, kot bi sedel na žerjavici. Nikjer ga ni držalo, nikjer ni našel miru in do dela ni imel nobenega pravega veselja. Že teden dni je napravljati stelo za zimo, a ni prišel nikamor. Znova in znova je postal, nemirno prisluškoval v daljavo, iztegoval vrat in škilil skozi smrečje. Vsa lesnata okolica je bila nekam tesnobno tiha, talovna (žalostnomračna), jesenske barve so to tesnobo še večale in ob njej se je človeku stiskalo srce.

Da bi pregnal neprijetni občutek samote, je Petruh od časa do časa po stari stelarški navadi nabijal s sekuro po štrkljih, da je bobnelo daleč tja do drugih bregov.

»Tek-tek-tek-te-e-k...«

Nato je hlepeče prisluškoval, da mu bo

kdo na isti način odgovoril. Toda le enkrat ali dvakrat je prve dni, po dolgem tektanju dobil odgovor sem preko globače iz Stanečega rebra, zadnje dni pa mu na njegovo klicanje ni nihče več odgovoril. Vse naokoli se je pogrezalo v še globljo tiho in v še večjo zapuščenost.

Bilo je v času stelaraj; jesenski veter je bril od Drave, nebo je bilo mračno, sonca nikjer, gore so bile zastrte z meglo skoraj do vnožij, iz temnih neprijaznih globač so godljali (odmev curljanja) narasli potoki. To tiho so presekale kdaj pa kdaj kake vrane, ki so v jatah preletavale deželo in strahovno krakale, da je bilo človeku še bolj tesno pri srcu.

V mirnem času je bilo ob stelarajah kljub mračnemu vremenu v teh krajih živahno. Mogoče ne ravno v Jazbini, ki je po večini grofovska, a grofje ne dajo goz-

dov klestit, pač pa po vsej mežiški dolini, kjer je še živa stara šega stelaraj, ko si sosedje lastniki med seboj pomagajo napravljati nastiljo za živino za vso dolgo zimo. Takrat odmevajo gozdovi od tektanja in pokpokanja, vriskanja in vpitja. Zvečer in dolgo v noč se potem pari razgreta smola v nizkih, zatohlih izbah ob škripanju mehov in breknanju strun.

Letos pa ni bilo nobeno čudo, če vsega tega ni bilo: saj se je štel leto 1918. Štiriletna vojna je pobrala skoraj vso delovno silo. Večne rekvizicije živine so svobodile kmete tudi skrbi za prezimovanje živine, kajti hlevi in staje so bili malone prazni. S tem pa, kar je še ostalo, ni imel nihče pravega veselja, ker ni nihče vedel, kdaj se bo spet pojavila komisija na dvorišču in odgnala zadnji rep iz hleva...

V Močivju so obdržali najemniki še štiri repe pri hiši, namesto desetih, ki so jih imeli ob izbruhu svetovne vojne. Toda še to so ohranili le tako, da so mlado junico zadnje poletje skrivali po planini.

Ko je že skoraj nosilo sneg okrog oglov, se je mati močivska spomnila:

»Petruh, napravi ti boš moral nekaj stelje za zimo!«

In Petruh je hodil dan za dnem s sekuro za pasom v les. Pravega veselja do dela ni imel. Dovolj vzrokov je bilo za to: prvi, da je že izpolnil 17 let in je vsak

čas pričakoval poziv na rekrutacijo. Da bi ga ne vzeli, ni mogel upati, ker je bil za svoja leta visok in močan. Za vojno klavnico pa je bila takrat že vsaka šleva dobra. Da bi ga oprostili, še misliti ni bilo, saj so bili v Močivju le revni najemniki. To bi se moral Petruh roditi že v kaki drugi zibelki, na Dvoru ali kje. Drugi vzrok njegove nejevolje je bilo delo. Grofje ne dajo klestit drevja, temveč si mora najemnik nabirati stelo iz listja, iz trebljenja goščav. Petruh je krepiljal in košutil (klestiti mlado drevje) po tleh, nad njim pa se je zibalo košato vejevje smrek, od katerih bi ena sama dala voz stelje. Skominalo ga je po tej slasti, toda moral se je brzdati: gozdarski predpisi so bili za najemniško žvot (želad) s krvjo zapisana postava. Kdor se je pregrešil proti njej, si je lahko v Šentjurju poiskal novo bivališče...

In potem še ta jesen, te breje megle... ta mrtvaška samota, ki stiska vsako srce...

(Dalje)

Izdajatelj, tiskar in založnik tista: Dr. Franc Petek, Vojkovo. Glavni urednik: Franjo Ogriz, odgovorni urednik: Franco Kosutnik, oba Celovec, Samobitna 6. Uprava Celovec, Volkermarkter Straße 21. Opisi se naj pošiljajo na nazlov: Celovec (Klagenfurt), Postamt 1, P. o. t. telefonski 273. Ilek: »Kärntner Volkswarte« G. m. b. H. Celovec, 10. Oktober-Straße 7